

LLIURAMENT DELS PREMIS DE LA FUNDACIÓ INSTITUT CATALÀ D'ONCOLOGIA

Palau del Parlament, 4 de febrer de 2008

Avui, 4 de febrer, Dia Mundial contra el Càncer, aquí, al Parlament de Catalunya, tenim l'honor de proclamar que a Catalunya, i ho diem amb tot el convenciment, tenir càncer no significa morir, que avui tenir càncer significa haver de lluitar, i tant!, però també significa tenir més possibilitats que mai de superar la malaltia.

La supervivència global al càncer s'ha incrementat notablement els darrers anys, i la mitjana és similar a l'europea. Hi ha resultats positius, i hi tenen molt a veure les polítiques preventives, és a dir, la detecció precoç, el diagnòstic i el tractament a temps de les malalties oncològiques, processos que són avui una prioritat sanitària del país.

Aquest és, doncs, un missatge d'esperança, de confiança en el sistema nacional de salut, i molt especialment d'optimisme en la recerca biomèdica que es desenvolupa a Catalunya, on s'han posat d'acord els laboratoris bàsics, els experts clínics i les farmacèutiques industrials per avançar i donar millor resposta a les demandes de la societat catalana en investigació.

Deixin-me que en faci bandera i motiu d'orgull de país: a Catalunya som molt bons en recerca biomèdica, i molt especialment en recerca oncològica. Catalunya és científicament competitiva en aquesta matèria, especialment d'uns anys ençà, des que el país –i quan dic “el país” vull dir les seves institucions, amb el Govern al capdavant, però també les empreses, els centres de recerca i les universitats– va decidir apostar fort pel coneixement com a motor de creixement nacional.

I dins el nostre context proper, amb un entorn europeu que ens influencia i amb què tenim més relacions que mai, Catalunya fa anys que treballa en aquesta direcció: avançar amb serietat cap a l'objectiu d'esdevenir un referent

internacional en recerca i innovació. Europa ens mira com a exemple en l'estudi i la investigació del càncer, perquè tenim centres, investigadors i empreses d'excel·lència en tota la cadena de valor, això és, des de la recerca bàsica en biologia cel·lular fins a la creació de noves empreses i la consolidació mundial d'indústries farmacèutiques en tecnologia aplicada, passant per la recerca clínica i la biotecnologia. Hi ha pocs llocs a Europa amb tant potencial. Ara el que toca és saber-lo aprofitar al màxim i posar tots els recursos necessaris per fer-ho.

El desenvolupament, la gestió i la continuïtat d'aquesta recerca se sustenten avui sobre l'aposta de Catalunya per un esforç inversor públic i privat a llarg termini. Tant l'Administració com les empreses catalanes han entès que el repte comú és generar i transferir coneixement des del sistema de recerca públic a l'empresa privada. I no solament això, sinó que per resoldre l'eterna qüestió d'un finançament estable i sostingut cal el millor pacte possible amb l'Estat, cal acordar molt bé amb l'Estat partides pressupostàries perquè Catalunya es mantingui en la primera línia de la recerca biomèdica i, per descomptat, de la investigació oncològica europea. I aquí vull fer una petita aturada: parlo del "millor pacte possible amb l'Estat" pel que fa al finançament, però no hi ha cap mena de dubte que el millor pacte possible amb l'Estat seria un sistema de finançament just per al país.

I arran d'aquesta reflexió, fixin-se que hi ha tres elements que són fonamentals en l'estat del benestar: educació, salut i serveis socials. En tots tres elements – educació, salut i serveis socials– Catalunya ha fet històricament, i molt especialment els darrers anys, un esforç impressionant per la cohesió social. L'aposta per la cohesió social de Catalunya ha estat absolutament indispensable. Bé doncs, ara també hem de fer l'aposta per l'excel·lència. La cohesió social i l'excel·lència, fins ara, amb els recursos que hi havia, eren complicades d'assolir. En aquests moments hem fet l'aposta per la cohesió social, però també, com a país, hem de fer l'aposta per l'excel·lència, i això només és possible si hi ha un sistema de finançament just.

Precisament, amb relació al reconeixement europeu dels nostres investigadors, la setmana passada es va fer pública la notícia que el Consell Europeu d'Investigació finançarà quinze projectes d'investigadors catalans, la majoria sobre ciències de la vida, mitjançant el seu programa de beques. Per tant, Europa reconeix la nostra excel·lència investigadora donant suport i finançament a aquesta quinzena de propostes d'entre les més de nou mil sol·licituds presentades.

I encara una última qüestió. Vull destacar l'excel·lent decisió de posar les condicions necessàries per al retorn de talents, perquè és un inversió imprescindible per al futur de la recerca del país. La política pel retorn d'investigadors de valor té un bon exemple, que avui hem vist, en la recuperació del doctor Manel Esteller per a l'equip de l'ICO a l'Hospitalet. El seu, ja s'ha dit, és el retorn d'un dels científics amb més projecció internacional del país per dirigir el nou programa de recerca en epigenètica i biologia del càncer de l'Institut Català d'Oncologia. Ben tornat; ha estat una bona notícia per a tots plegats.

Feta aquesta reflexió de fons, i abans de cloure les meves paraules, permetin-me també, com és de justícia, felicitar de tot cor els guardonats: la doctora Teresa Puig i el doctor Ander Urruticoechea, guardonats amb el Premi Clàudia Elies, de recerca oncològica, pel seu treball sobre el càncer de mama, i també, i molt especialment, el senyor Manel Díaz pel seu gest, essencialment pel seu gest, un gest senzill, noble i indispensable. Serrat té una cançó que parla de les petites coses, les petites coses que ens fan grans. Doncs de vegades aquests gestos senzills i nobles ens fan grans. Gràcies, senyor Manel Díaz. I també felicitar l'actor, director i guionista Albert Espinosa, Premi Oncologia i Societat, com ha destacat el jurat, pel seu optimisme vital, perquè té una enorme sensibilitat per tractar el càncer al món audiovisual. Benvolgut Albert Espinosa, molts petons i moltes abraçades. En nom del Parlament de Catalunya, els agraeixo profundament la seva feina i la seva actitud.

Acabo amb un desig: que aquests premis dels quals avui hem celebrat la primera edició tinguin una vida molt llarga. Voldrà dir que tenim una producció científica oncològica cada vegada més gran i de més qualitat i persones disposades a treballar contra l'estigmatització del càncer; voldrà dir que Catalunya haurà triat millorar la qualitat de vida de les persones malaltes de càncer i la normalització social de la patologia, i ho haurà fet com a valors de país; voldrà dir, en definitiva, que la societat catalana haurà demostrat un cop més que és solidària, empàtica i compromesa amb els altres i que respon a les preocupacions socials dels seus conciutadans.

Moltes gràcies.